

A befogadó értékelés gyakorlati alkalmazása

Az Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Oktatásának Fejlesztéséért valamennyi tagországa kiemelte a befogadó környezetben történő értékelés alkalmazását mint a befogadó nevelés és oktatás fejlesztésének egyik kulcsfontosságú problématerületét. Világosan felismerhető, hogy az értékelési politika és gyakorlat hatással lehet valamennyi tanuló oktatási-nevelési esélyeire, és gyakran befolyással van arra, befogadják vagy kirekesztik-e őket a többségi iskolákból.

Az európai országok előtt álló egyik legnagyobb kihívás jelenleg az, hogy olyan értékelési rendszereket és eljárásokat kellene kifejleszteni, amelyek elősegítik, és nem akadályt jelentenek a befogadás előtt. Minden ország arra törekszik, hogy értékelési politikája, eljárásai és gyakorlata a lehető legbefogadóbb jellegű legyen.

Az ebben a dossziében található anyagok célja az, hogy mind a gyakorlati szakembereket, mind az oktatáspolitikusokat ellássa olyan forrásjellegű információval és egyéb anyagokkal, amelyek feltárják, hogyan alkalmazható és hajtható végre a befogadást ösztönző értékelés folyamata.

A jelen dosszié valamennyi anyaga az Ügynökség „Értékelési gyakorlat a befogadó intézményekben” című projektje keretében készült 25 ország (Ausztria, Belgium flamand és francia nyelvű közösségei, Ciprus, a Cseh Köztársaság, Dánia, az Egyesült Királyság (Anglia és Wales), Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Izland, Írország, Hollandia, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, a német szövetségi tartományok, Norvégia, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Svédország, és Svájc szakértőinek bevonásával.

A projekt 1. szakasza a befogadó környezetben megvalósuló értékelés politikáját és gyakorlatát vizsgálta. A projekt e fázisának főbb megállapításai a következő web site-on olvashatók:

<http://www.european-agency.org/site/themes/assessment/index.shtml>

A megállapítások magukba foglalják az értékeléssel kapcsolatban összesen 23 országjelentésben leírt politikákat és gyakorlatot, a tagországokról szóló tudnivalókat tartalmazó web adatbázist, valamint a főbb megállapításokról készült jelentés szintézisét 19 nyelven.

A projekt első fázisa végül annak vizsgálatához vezetett, mit értünk befogadó értékelés alatt. Ennek definíciója a következő:

A többségi környezetben végzett értékelés olyan megközelítése, ahol mind az oktatáspolitikákat, mind a gyakorlatot úgy alakítják, hogy a lehető legnagyobb mértékben segítse valamennyi tanuló tanulási folyamatát. A befogadó értékelés mindent átfogó célja, hogy az értékelési politika és eljárás segítse és mozdítsa elő a kirekesztéssel veszélyeztetett valamennyi tanuló sikeres beilleszkedését és részvételét, különösen az SNI-tanulókat.

A befogadó értékelés valamennyi oktatáspolitikus és gyakorlati szakember számára fontos célnak számít. A legfőbb érv emellett az, hogy a befogadó értékelési gyakorlat helyes irányba tereli az általános értékelési gyakorlatot, s továbbá:

A befogadó értékelés elvei olyan elvek, amelyek valamennyi tanuló tanítását és tanulását segítik. Az innovatív befogadó értékelési gyakorlat a jó értékelési gyakorlatot közvetíti valamennyi tanulóknak.

A befogadó értékelés kifejezetten arra törekszik, hogy megelőzze és meggátolja a szegregációt azáltal, hogy (amennyire csak lehetséges) elkerüli a megbélyegzést minden formáját és olyan tanulási és tanítási gyakorlatra összpontosít, amely a befogadást erősíti a többségi környezetben.

A befogadó értékelést csak megfelelő oktatáspolitikai környezetben és az iskolák tevékenységének erre alkalmas megszervezésével lehet megvalósítani, valamint azzal, hogy azok a tanárok kapnak erőteljes támogatást, akik pozitív attitűddel viszonyulnak a befogadás kérdéséhez.

Az Ügynökség projektjének második szakasza azt vizsgálta, hogyan ültethető át a gyakorlatba a befogadó értékelés. Három egymással összefüggő téma feltárására került sor: a tanárok támogatása; az iskolák szervezése; a különböző „szereplők” értékelési folyamatba történő bevonásának módszerei és eszközei.

A jelen dossziében található összes tanulmány a befogadó értékelés gyakorlatba történő átültetésének különböző aspektusaival kapcsolatos információ szintézisét tartalmazza:

- A befogadó értékelést elősegítő ajánlások az oktatáspolitikai számára;
- Indikátorok az oktatáspolitikai és a gyakorlat számára;
- Értékelés a tanulásért;
- A befogadó értékelés alkalmazásának kulcskérdései.

Valamennyi tanulmány teljes szövege, a velük kapcsolatos háttéranyagok és bővebb információ a projekt web site-ján olvashatók.

Az Ügynökség Értékelési gyakorlat a befogadó intézményekben című projektjére vonatkozó valamennyi tudnivaló, beleértve azoknak a nemzeti szakértőknek az elérhetőségét, akik részt vettek a projektben, a következő web-site-on található: <http://www.european-agency.org/site/themes/assessment/index.shtml>

Szintén hozzáférhető egy on-line adatbázis az értékeléssel kapcsolatos forrásokról, linkekkel együtt, továbbá különböző anyagok kivonatai, valamint a tanárok, kutatók és más szakemberek által használható anyagok és eszközök is letölthetők: <http://www.european-agency.org/assessment/resourceguide>

További információ az Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Oktatásának Fejlesztéséért alábbi címeiről szerezhető be:

Titkárság

Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C Dánia
Tlf: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brüsszeli Iroda

3 Avenue Palmerston
BE-1000 Brüsszel Belgium
Tlf: +32 2 280 33 59
brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org